

Memo

Aan: Michiel Hendriks
Van: Anne de Gier - Bernts
CC: Loni Faes

Datum
8 december 2021

Betreft: Startdocument Omgevingstafel energie & landschap

Duurzaamheid dient te gaan 'landen' in Heeze-Leende. Dat bedoelen we letterlijk, er moet namelijk landschappelijk invulling worden gegeven aan de lokale ambities en doelen met betrekken tot duurzaamheid. Hiervoor is het noodzakelijk gemeenschapsbreed partijen actief te betrekken en brede stakeholdertafels te ontwikkelen. Er ligt een carte blanche om de nieuwe normaal voor ruimtelijke inpassing van duurzaamheid vorm te geven, met als inzet het floreren van het lokale landschap: landbouw die natuur versterkt, participatie die uitvoering versnelt, opwek die leefbaarheid vergróót. Dit is de kans om ogenschijnlijk oude en nieuwe belangen te verenigen in één kleurrijk, Brabants landschap en zo samen toe te werken naar een leefomgeving die past bij ons allemaal.

Historie

We starten natuurlijk niet vanaf nul, maar we bouwen verder op de uitkomsten van voorgaande participatietrajecten. Onderstaand kort samengevat wat er is opgehaald in voorgaande participatietrajecten (duurzaamheidsbeleid, plan van aanpak energietransitie en klimaatrisicodialogen) met betrekking tot energie en de inpassing daarvan in het landschap?

Duurzaamheidsbeleid (2019)

De vorming van het duurzaamheidsbeleid heeft plaatsgevonden op basis van de uitkomsten van drie denktanks. Hierbij zijn de gemeenten Heeze-Leende en Valkenswaard in gesprek gegaan met inwoners van beide gemeenten, natuurorganisaties, energiecoöperaties, ondernemers, agrariërs en woningbouwverenigingen.

Met betrekking tot energie en landschap, kan de input van de denktanks als volgt worden samengevat:

- Bij energieopwekking moet er een **gediversifieerde opwek** worden gerealiseerd, in afstemming met de RES. Bijvoorbeeld zonnepanelen (weide / dak) én windturbines;
- De gediversifieerde opwek zal moeten worden vormgegeven **samen met de gemeenschap**, bijvoorbeeld door middel van coöperaties, immers, de baten moeten terugvloeien naar de gemeenschap;
- De gemeente dient waar mogelijk **actief te wijzen op subsidies, kennisinstanties** en andere zaken die bijdragen aan het realiseren van kleinschalige energieopwekking in en rond huis.

Plan van aanpak energietransitie (2019)

Ook voor de energietransitie zijn denktanks ingezet voor het ophalen van de meningen uit de gemeenschap t.b.v. een breed gedragen en uitvoerbaar plan. Hiermee liep de gemeente voor op de vorming van de RES, met als insteek dat snel de doorvertaling zou kunnen worden gemaakt na vaststelling van de RES. De thema's voor deze denktanks waren: **grootschalige opwekking, bedrijven en industrie** en **gebouwde omgeving**. Met betrekking tot energie en landschap kan het volgende gezegd worden over de uitkomsten:

- Er ontbreekt volgens de denktank een **concrete opgave**. Er moet duidelijkheid komen over hoeveel energie er binnen een bepaalde tijd moet worden geproduceerd en wat dat betekent voor het gemeentelijke (buiten)gebied. Hoeveel windmolens moeten daar komen te staan? Hoeveel zonneparken zijn hiervoor nodig?
- Ook wordt er gesuggereerd dat er op **alle, daarvoor geschikte, daken** binnen de gemeente **zonnepanelen** moeten worden gelegd.
- Vanuit de gemeente Heeze-Leende wordt een **sturende rol gevraagd met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkeling**. Hier moeten 'spelregels' voor worden opgesteld zodat het proces voor de hele gemeenschap duidelijk is, ook zodat het bedrijfsleven hier pro-actief op kan inspelen.

Biodiversiteit en klimaatadaptatie (2020)

De denktanks die zijn georganiseerd in relatie tot de klimaatrisicodialogen (waarin ook biodiversiteit is meegenomen) leggen door middel van co-creatie de basis voor de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie en biodiversiteit. Ook hier zijn alle relevante partijen uit de gemeenschap op maat meegenomen. Twee relevante uitkomsten:

- Uit de inwoners enquête kwam naar voren dat zij zich wapenen tegen toenemende hittestress o.a. door de **aanschaf van airco's**. Dit is een factor om rekening mee te houden, aangezien het energieverbruik daarmee kan toenemen.
- **Koppelkansen en een wijkgerichte aanpak** zijn belangrijke thema's. Waar activiteiten worden ondernomen i.r.t. klimaat en biodiversiteit, moeten die waar mogelijk gekoppeld worden met andere kansen, zoals m.b.t. de warmtetransitie. De risico's uit de klimaatstresstest zijn dermate locatie-specifiek, dat zij namelijk alleen goed aangepakt kunnen worden in een uitgewerkte uitvoeringsagenda per wijk / gebied, en in combinatie met andere thema's (zoals energie).